

Nämnden för
Statligt Stöd till Trossamfund

Dnr 4.4/0032(16)

Till
Justitiedepartementet
103 33 STOCKHOLM

Ert diarienummer: Ju2016/01307/L7

Yttrande över lagrådsremissen ”Begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige”

Nämnden för statligt stöd till trossamfund (SST) har anmodats att yttra sig över rubricerat ärende.

Sammanfattning

Nämnden för statligt stöd till trossamfund menar att förslaget till tillfällig lagstiftning som presenteras i föreliggande lagrådsremiss på ett allvarligt sätt bryter mot den humanitära anda och tradition varpå Sveriges flyktingmottagande vilar. Framför allt gällande integration, barnrättsperspektiv, skyddsbehövande och papperslösa.

Myndigheten bedömer att förslagen kommer att minska möjligheterna att bygga ett socialt hållbart Sverige och motverka det civila samhällets och statens pågående arbete för inkludering och integration av nyanlända flyktingar.

Inledning

Vanligtvis brukar en proposition tas fram genom ett gediget utredningsarbete, remissförfarande och lagrådsremiss för att sedan läggas fram inför riksdagen. Anledningen till detta torde vara att man i det svenska parlamentariska systemet vill eftersträva beslut byggda på gedigen kunskapsinhämtning, transparens och rättsäkerhet. När det gäller denna lagrådsremiss verkar det mesta som nämnts ovan ha fallerat, vilket på ett olyckligt sätt bedömer SST, kommer att påverka kvalitén vilket även kan befaras gälla dess legitimitet.

Därtill kommer att den lagrådsremiss som myndigheten anmodats att yttra sig över är formulerad med ett sådant snårigt och tekniskt juridiskt språk att den i delar nästan är ogenomtränglig. Frågan måste ställas om inte förslag som i sådan hög grad påverkar enskilda människors väl och ve ska vara tillgängliga i den språkdräkt de presenteras. Vad skulle skälet vara för att inte gör det?

Regeringens förslag bygger på den migrationsuppställning som presenterades den 23 oktober och som hade slutits med de fyra allianspartierna. Det kan dock noteras att flera förslag i lagrådsremissen går längre än migrationsuppställningen.

SST konstaterar med förvåning att inga av de trossamfund som idag och under lång tid har engagerat sig i frågor rörande flyktingmottagande, både när det gäller påverkansarbete som praktiskt konkret lokalt arbete, har beretts möjlighet att vara remissinstans. Särskilt i tanke på att remisstiden denna gång är kraftigt förkortad. Genom detta kommer regeringen att gå miste om många värdefulla synpunkter med utgångspunkt från en både religiös och humanistisk erfarenhet och grund. SST som myndighet kan och ska ju inte företräda trossamfundet, i detta fall, gentemot staten utan som en del av staten ge synpunkter utifrån myndighetens uppgift och kompetens.

Integration

Förslaget att införa tillfälliga uppehållstillstånd som huvudregel för alla kategorier (utom kvotflyktingar) kommer att motverka möjligheterna för både civilsamhälle och offentliga aktörer att bygga en hållbar integration i Sverige.

Att merparten av de flyktingar som kommer hit skall tvingas leva under ständigt hot om utvisning medför att vi i Sverige kommer att leva med stora grupper som inte kommer vara motiverade eller trygga att bygga sig en framtid här. Det kommer att innebära svårigheter, än större än idag, när det gäller motivation att tillgodagöra sig ett nytt språk, få arbete och i förlängningen bostad. För att få permanent uppehållstillstånd efter det tillfälliga krävs det att man kan uppvisa en taxerad inkomst som det går att försörja sig på. Hur ska detta ske om man i flera år levt under hot att bli utvisad? Vilket innebär att man inte får ytterligare tillfälligt uppehållstillstånd, vilket kommer att vara huvudregeln. Vidare ser myndigheten att i ett framtida samhälle med stora grupper som lever på undantag, med alla sannolikhet ökar risken för social oro och utanförskap i redan utsatta områden. Det kan också konstateras att detta med tillfälliga uppehållstillstånd även ska gälla för ensamkommande barn och för barnfamiljer, vilket myndigheten anser är en allvarlig inskränkning med tanke på de internationella konventioner som Sverige har förbundit sig till.

Barnrättsperspektiv

Förslaget lider av en nästan total brist på ett barnrättsperspektiv. Detta är anmärkningsvärt med tanke på hur långtgående förändringar lagförslaget innehåller. Det allvarligaste här, anser myndigheten, är att regeringen föreslår att kategorin *alternativt skyddsbehövande* med tillfälliga uppehållstillstånd inte kommer att ha rätt till familjeåterförening. Detta kommer leda till att man splittrar familjer och berövar många barn deras rätt att få växa upp med sin familj. Förutom att detta är ett uppenbart brott mot Europakonventionen (artikel 8) och Barnkonventionen (artikel 9 och 10) kommer detta på sikt troligen att ytterligare bidra till att svenska samhället kommer att få brottas med allt större grupper i utanförskap och ökande större sociala problem.

Skyddsbehov

Skyddsbehövande i övrigt och särskilt ömmande omständigheter ska inte längre utgöra skäl till uppehållstillstånd. Detta betyder att personer som är i behov av medicinsk vård och behandling som inte finns i hemlandet, som förföljs och utsätts för övergrepp i sitt hemland eller som till exempel flytt från en miljökatastrof inte längre kan få uppehållstillstånd. Att man istället inför kategorin "humanitära skäl i vissa mycket begränsade undantagsfall" är mycket bekymrande då vissa begränsade undantagsfall med stor säkerhet just kommer att vara det.

Papperslösa

Av vad som kan utläsas i lagrådsremissen kommer kategorin ”papperslösa” att stå helt utanför möjligheten att söka asyl. En kategori människor som inte kommer att kunna praktisera sin asylrätt. Skälet för att inte kunna få göra detta kan vara att man inte fick med sig passet när man flydde då huset och ens identitetshandlingar förstördes vid en bombräd eller liknande. Att detta eller liknande omständigheter ska leda till att man inte får möjlighet att söka asyl är högst otillfredsställande om inte till och med stötande.

Stockholm 2016-03-07

Åke Göransson
Generalsekreterare
SST